

Seg følger mig overbevist om, at Angivelserne i det Hele ere fuldt nøjagtige, og jeg anfører kun dette for at frigjøre Ministeriet for ethvert Ansvar i den Henseende; thi Ministeriet kan ikke bære noget Ansvar derfor. Seg tror dernæst, at det ikke er den rette Betragtning af dette Tilskud paa 28,000 Kr., naar man anser det for at være en Præmie, som ydes for Oprettelsen af Højskoler. Det tror jeg ikke er Meningen. Seg tror derimod, at Meningen er den at yde Højskolerne en Understøttelse, saa længe de trænge til den, saa længe indtil de maaske maatte kunne bære sig selv. Deraf følger da ogsaa, at et af de Momenter, som maa komme i Betragtning ved Uddelingen, er den Trang, som er til Stede til Understøttelse, og det kan saaledes hændes, at en større Skole kan erholde et mindre Tilskud end en mindre Skole, der trænger til et Beløb for at blive hjulpet op, og jeg skal tilføje, at i det Mindste nogle Højskolars Betragtning falder sammen med, hvad jeg her har sagt. Men paa den anden Side kan jeg ikke undlade at tilføje, at der er megen Uklarhed med Hensyn til, hvad der forstaaes ved en Højskole, og hvad der tilsigtes med de 28,000 Kr., og naar det ærede Medlem, som igaar talte saa varmt for denne Sag, henviser til, at det vilde være ønskeligt, om man tog Sagen under nærmere Overveielse, navnlig i Finansudvalget, saa skal jeg med stor Fornøjelse se paa, at en saadan nærmere Undersøgelse og Overveielse bliver anstillet. — Min Stilling til Højskolerne har jeg søgt at gjøre klar under Forhandlingerne om Skoleloven i det andet Thing. Seg betragter Højskolerne som et vigtigt Led i vor Folkeundervisning, men jeg spøier dertil, at Højskolerne Stilling for Liden er meget uheldig i flere Retninger. Og hvorpaa hviler da dette? Det hviler i det Væsentlige — jeg ser i dette Dødblik bort fra Pengesækkene — derpaa, at der ikke tilbydes sig Elever for dem, eller dog at et stort Antal af de Elever, der tilbyde sig ved Højskolerne, ikke ere tilstrækkelig forberedte til at kunne modtage en saadan Undervisning, som stemmer med Begrebet en Højskole. Seg har selv ikke personlig Erfaring derom. Seg har aldrig besøgt en Højskole; men leilighedsvis have Forstandere og Lærere ved Højskoler ofte besøgt mig, og jeg har da indladt mig i Samtale med dem om deres Virksomhed og om den mere eller mindre heldige Stilling, som Skolen havde. De have da sagt mig, at det hændes ikke saa sjældent, at der

melder sig Elever ved Højskolen med virkelig Lust til at komme til at lære Noget, men som ere ude af Stand til at følge med, fordi de kun temmelig mangelfuldt kunne læse og stundom næsten ikke skrive. Der maa da begyndes med dem en ren elementær Undervisning, udover hvilken de forlængst burde være, inden at henvendte sig til en Højskole. Det, der altsaa maa stræbes hen til, er en Forbedring af Almueundervisningen og til den, naar den er sluttet ved 14 Mars Alderen, at knytte en videre-gaaende Undervisning, og da er det at vente, at de, der have gennemgaaet den, skulle være modne til at modtage Undervisning paa Højskolerne, og disse igjen blive i Stand til at virke efter det Naavn, de nu bære, nemlig som Højskoler, hvad de i mange Tilfælde ikke ere i Stand til. Seg veed ikke, om man nu vil optage Sagen til Forhandling i hele dette Omfang, eller om man vil tage under Overveielse, hvad jeg tror, der er det ærede Medlems Tanke, at forbele de 28,000 Kr. paa en anden Maade under Rigsdagens Medvirking. Seg veed ikke, om jeg misforstod det ærede Medlem, naar jeg forstod ham saaledes, at han ønsker, at Fordelingen af disse 28,000 Kr. til de 66 Højskoler, vi jo have, skulde ske paa Finansloven, altsaa under Rigsdagens Medvirking i det Enkelte. Var det ikke Meningen? (Højmarf: Nei!). Ja, saa tager jeg fejl i den Henseende, men jeg forstod det ærede Medlem saaledes, og for det Tilfælde, jeg havde forstaaet ham rigtig, vilde jeg have stillet det Materiale, hvorover Ministeriet er i Stand til at raade, til Disposition, for at man kunde veilede sig i den Henseende. Seg tror ikke, at jeg forstod det ærede Medlem fejl, naar jeg opfattede ham saaledes, at han ønskede at oversføre de 28,000 Kr. til de 66,000 Kr. som følge strax bagefter, altsaa til Kontoen for Understøttelsen af fattige Højskoleelever. Seg tror ikke, jeg tog fejl deri; men saa knyttede det ærede Medlem dertil den Bemærkning, at man da maatte give Understøttelsen saaledes, at den fuldt ud kunde tjene til Dækning af Udgifterne ved Vedkommendes Ophold paa Højskolen. Seg har hørt samme Tanke udtalt tidligere, men jeg skal gjøre opmærksom paa, at gif man ind derpaa, vilde man afvige fra, hvad man under lignende Forhold — jeg tror i alle Tilfælde — pleier at fastholde, nemlig at Vedkommende, som Garanti for, at han har Noget at søge der, der er af Betydning for ham, ogsaa selv yder et lille Bidrag til Opnaaelsen af Formaalet; i ethvert Fald mener jeg, at der-